ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ
Lékařská komise

SPOLEČNOST HORSKÉ MEDICÍNY

Bulletin
Lékařské komise
a
Společnosti horské medicíny

LÉKAŘSKÁ KOMISE A SPOLEČNOST HORSKÉ MEDICÍNY 2011

XXII. PELIKÁNŮV SEMINÁŘ
"AKTUÁLNÍ PROBLÉMY HORSKÉ MEDICÍNY"

© MUDr. Ivan Rotman a MUDr. Jana Kubalová se členy LK ČHS a SHM
Společnost horské medicíny
Korespondence: MUDr. Rotman, 407 13 Ludvíkovice 71
e-mail: i.rotman@volny.cz, www.horska-medicina.cz,
http://www.rotman.cz

2012

Obsah

Výroční zpráva o činnosti Lékařské komise v roce 2011 3

XXII. Pelikánův seminář 29. 10. 2011 8

22. Pelikánův seminář Společnosti pořádaný LK ČHS a SHM proběhl v Milovech 29. 10. 2011 11

22. Pelikánův seminář Společnosti horské medicíny SHM proběhl v Milovech 29. 10. 2011 – zpráva a fotogalerie RNDr. Jana Paly, Ph.D. 14

Obsah sborník přednášek z 22. Pelikánova semináře v roce 2011 – obsah 18

Annual report of Medical commission of Czech Mountaineering Association and Society for Mountain Medicine. MUDr.Jana Kubalová, MUDr. Ivan Rotman 41

sborník ke stažení v PDF

Výroční zpráva Lékařské komise

2011

Koncepce práce LK:

- LK je sdružením lékařů, záchranářů a nadšenců pro horskou medicínu - zabývá se problematikou horské medicíny a záchrany v horách, úrazy v horolezeckém terénu s důrazem na PREVENCI a VZDĚLÁVÁNÍ
- Pro členy ČHS: předávat informace, včetně praktické výuky (doporučení, publikace na webu a v časopisech, poradenství, kurzy)
- Pro laickou veřejnost: přednášky, média
- Pro zdravotníky: nelékařská i lékařská veřejnost – odborné články, prezentace, výuka (hypotermie, lavinové nehody, nemoc z výšky, omrzliny…)
- Kompletní koncepce práce, složení a cíle LK jsou publikovány na www.horosvaz.cz

Složení komise v roce 2011:

- Základní členství (7): Jana Kubalová (předseda), Martin Honzík (místopředseda), Lucie Bloudková, Igor Hermann, Ivan Rotman, Jarka Říhová, Ladislav Sieger (členové)
- Externí spolupráce (4): Pavel Neumann (kurzy), David Tuček (výživa), Filip Hebelka (poranění při sportovním lezení), Jan Smolek (vis v horolezeckém postroji)

Vzdělávání:

- Dokončili jsme výukový materiál pro výuku první pomoci, publikován je ve formátu pdf. na stránkách www.horosvaz.cz.
- Byl dokončen překlad 3 doporučení LK UIAA, dosud není publikováno.

V loňském roce bylo uspořádáno několik kurzů první pomoci:

- Kurz pro instruktory horolezectví HAL, RCI – 4 dny Vysočina, 1 týden Berchtesgaden
- Doškolení instruktorů horolezectví – 1 kurz jaro, 1 kurz podzim
- Novinka – jednodenní workshop ČHS pro širokou lezeckou veřejnost, v říjnu na Drátníku /Žďárské vrchy/. Akci připravila Metodická komise ČHS. Účastnilo se cca 80 účastníků. Lektoři LK zajišťovali stanoviště „První pomoc při lezení a první pomoc

v terénu“. Cílem akce bylo seznámit lezce se základními pravidly bezpečnosti lezení a zvýšit tak bezpečnost horolezeckého sportu. Témata metodického dnu ČHS:

- nehoda při lezení a první pomoc v terénu
- jak bezpečně slaňovat
- jistící pomůcky a jištění
- štandy
- osazování fixních bodů
- zkoušky pevnosti jisticího materiálu

Lektoři kurzů i metodického dnu: Martin Honzík, Jana Kubalová, Pavel Neuman

DVD Rizika pohybu v horském prostředí

V loňském roce jsme byli přizváni MU – Fakultou sportovních studií k projektu „Na hřišti i na vodě s dětmi vždy v pohodě“. Projekt je financován z Evropské Unie. Naším úkolem bylo vypracovat scénář a spolupracovat při natáčení DVD „Rizika pohybu v horském prostředí“. Projekt má moto BEZPEČNOST, INOVACE A PRVNÍ POMOC a je určen pro učitele a mládež základních a středních škol. Jeho cílem je zlepšit vztah žáků ke sportu inovací výuky, zlepšit bezpečnost při provádění sportu a naučit, jak poskytnout první pomoc, pokud se něco stane. Náš film „Rizika pohybu v horském prostředí“ je rozdělen do dvou částí: turistika v horách a lavinová nehoda. Cílem filmu je upozornit na rizika pohybu v horách a nabídnout návod, jak poskytnout první pomoc. Film je ke stažení: www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode. Na film ještě bude navazovat e-learningový materiál, jenž má vysvětlit a rozšířit informace podané ve filmu. Termín jeho dodání je počátek ledna 2012.

Foto z natáčení - Neodkladné stavy v horách | 8. - 9. 3. 2011 - Jeseníky
Zdroj: Na hřišti i na vodě být s dětmi vždy v pohodě

Filmy byly představeny na Filmové noci FSpS , dne 12. 10. 2011. Český horolezecký svaz je uveden na stránkách projektu jako odborná spolupráce.

V rámci projektu jsme spolupracovali i na dalších filmech, které můžeme využít ke vzdělávání i našich členů – Resuscitace dle guidelines 2010 a první pomoc při rozmanitých úrazech a onemocněních. Filmy jsou také bezplatně ke stažení na stránkách projektu.

Servis pro horolezce

- Do konce roku ještě připravujeme 3. Edici šátků s piktogramy poskytování první pomoci – ošetření pomocí šátku

- Spolu s firmou Singing Rock jsme vyvinuli lékárničku pro horolezce – nyní ve stadiu prototypu

22. Pelikánův seminář

Poslední sobotu v říjnu se konal již 22. ročník Pelikánova semináře. Seminář se opět po dvou letech přesunul na Vysočinu – na Žďárské vrchy, do příjemného prostředí Milovské restaurace. I tentokrát nás čekal doslova maratón přednášek – celkem 18 prezentací, 3 workshopy a 3 fotoreportáže z cest. Sešlo se celkem 45 účastníků a 13 přednášejících. V letošním roce jsme přivítali i zahraniční návštěvu – lékařskou komisi Jamesu ze Slovenska. Hlavními tématy byla horská medicína a medicína v divočině. Jestli se nám i letos podařilo udržet vysokou odbornou úroveň, která byla nastartována na Mountainmed 2008, posuďte sami. Prezentace jsou letos přístupné ve formátu pdf na webu ČHS. Všem účastníkům i přednášejícím velký dík za skvělou atmosféru. Podrobnou fotoreportáž lze nalézt také na www.mountainski.cz nebo www.horyinfo.cz.

V roce 2011 jsme se účastnili několika zahraničních konferencí.

- 5th mezinárodní symposium o horské medicíně a fyziologii, Trainings Centre of the German Federal Police, (1409 m), Kührointalm in the Königssee National Park, Watzmann region, září 2011 /Dr. Kubalová/
- Forum Bergmedizin Insbruck, listopad 2011 /Dr. Rotman/

Publikace a přednášková činnost s tématikou Horská medicína a medicína v divočině

- Dr. Rotman napsal kapitolu o horské medicíně do nové učebnice sportovní medicíny, publikováno 2011
- Info@hudy speciál 2011 - Nehoda v lezeckém terénu (Martin Honzík)
- Urgentní Medicína 2/2010 – Medicína divočiny (1. část) - lavinová nehoda (Anatolij Truhlář, Martin Honzík)
- UM 3/2010 – Medicína divočiny (2. část) - poranění bleskem (Anatolij Truhlář, Martin Honzík)
- XIX. výroční sjezd České kardiologické společnosti (5/2011) - Akcidentální hypotermie v PNP (Martin Honzík)
- 4/2011 Akcidentální a terapeutická hypotermie, Zajištění intravaskulárního vstupu a dýchacích cest v urgentní medicíně – vzdělávací přednášky, workshop – zajištění intravaskulárního vstupu, kurz Urgentní medicíny, Masarykova Universita Brno (Jana Kubalová)
- 5/2011 Akcidentální a terapeutická hypotermie – přednáška, Intraoseální vstup – workshop - Urgentní medicína napříč všemi obory, AČR, Libavá (Jana Kubalová)

- 13. Posgraduální kurz Sepse a MODS, (1/2011), Ostrava – Akcidentální hypotermie – up to date (Jana Kubalová)
- 18. Dostálovy dny urgentní medicíny, (10/2011) Ostrava – Resuscitace ve specifických situacích – akcidentální hypotermie (Jana Kubalová)
- Konference komory záchranářů, říjen 2011, Ostrava – Akcidentální hypotermie v PNP (Jana Kubalová)

Poděkování

Děkuji všem aktivním členům LK i externím spolupracovníkům, kteří si v roce 2011 našli trochu času na práci pro lékařskou komisi. Děkuji sekretariátu za ochotu při vyřizování běžné agendy i za schovívavost s termíny dodání čehokoliv.

Jana Kubalová, prosinec 2011

Společnost horské medicíny, Česká republika
Lékařská komise Českého horolezeckého svazu

Srdečně zvou na:

22. PELIKÁNŮV SEMINÁŘ

V SOBOTU 29. 10. 2011 OD 9 HODIN

MILOVSKÁ RESTAURACE, MILOVY, ŽĎÁRSKÉ VRCHY

Konferenční poplatky:

Jednotná cena za konferenci bude 600 Kč. Poplatek zahrnuje symbolický poplatek za konferenci 100 Kč a celodenní stravu v hodnotě 500 Kč, která bude zajištěna v místě konání konference a obsahuje oběd: výběr ze dvou menu (menu upřesním při aktualizaci), 2x coffee break a večeři formou bufetu – výběr z teplé a studené kuchyně. Pokud nebudete mít zájem o stravování, označte v přihlášce STRAVA **NE** a zůstává pro vás poplatek 100 Kč. Poplatky vybereme až na místě. Prosím, neplaťte nic předem.

Hlavní témata:

1. Zhodnocení práce LK a SHM za rok 2011.
2. Novinky v horské medicíně a v záchraně v horách.
3. Krátká sdělení zástupců subkomisí LK - výuka první pomoci v horolezectví a horských sportech, metodické materiály pro instruktory horolezectví, nemoci z výšky, poškození chladem, léčba a prevence poranění při sportovním lezení, prevence úrazů a bezpečnost v horolezectví, výživa.
4. ERC Guidelines 2010 – Co se změnilo?
5. Zpráva z konference ICAR a UIAA, Are, Švédsko a dalších konferencí
6. Zprávy z expedic, zdravotnické zabezpečení výprav do velehor.
7. A další……neméně zajímavá témata

Aktualizace programu bude zaslána na Váš e-mail, (ze zkušeností, ne více než 10 dní před zahájením konference).

Doprovodný program

Sobota večer: slideshow z expedic, treků…dle vaší chuti podělit se se zajímavými zážitky z cest. V místě konání konference.

Schůze výboru SHM a LK ČHS:

Schůze LK se bude konat v pátek 28. 10., v penzionu u Šlechtů, event. v neděli 30. 10., termíny se mohou po domluvě změnit.

Organizační informace:

Přihlášky k účasti:

Přihlášku k aktivní účasti zašlete co nejdříve, nejpozději do 20. 9. 2011. **Přihláška musí obsahovat název sdělení, autora, abstrakt ve Wordu – ve formátu: téma, metodika, výsledky a rozsah sdělení v minutách,** včetně požadované techniky (PC a datový projektor je standard). Připomínám, že sdělení by nemělo překročit délku 10 min, vzdělávací přednáška 20 min. ***Prosím o dodržení časů!!*** *Při nejasnostech či připomínkách ohledně vaší plánované prezentace, vč. délky trvání, se prosím včas obraťte na organizátora, viz adresa pod textem.* Na všem se lze domluvit! Prezentace v elektronické formě a předání textu sdělení ve Wordu, nejpozději ráno v den semináře, jsou podmínkami prominutí poplatku.

Přihlášku k pasivní účasti zašlete co nejdříve, nejpozději však do 30. 9. 2011.

Vaši závaznou přihlášku potvrdím elektronicky (nutno zaslat vaši e-mailovou adresu). V případě jakékoliv nejasnosti, zašlete dotaz, nejlépe elektronickou formou. Pro Vaši závaznou přihlášku, prosím, využijte formulář v příloze. Lze zaslat poštou nebo elektronicky.

Přihlášky k aktivní i pasivní účasti zašlete na adresu:

MUDr. Jana Kubalová, Medlánecká 22, 621 00 Brno
nebo na e-mail: jana.kubalova@email.cz

Ubytování:

V lokalitě konání. Ubytování si prosím včas zajistěte sami, dle vlastního výběru. Viz možnosti. Pro Lékařskou komisi zajistím ubytování v Penzionu u Šlechtů dle vašich požadavků. Možnosti: výčet není úplný, uvedené ceny sezónní a mohou se změnit.

OREA Hotel Devět Skal*:** Sněžné - Milovy 11, Svratka 592 02, Tel.: +420 566 585 541, +420 566 585 111, Fax: +420 566 585 444, E-mail: recepce@9skal.oreahotels.cz, sales@9skal.oreahotels.cz, Web: www.devetskal.cz, **GPS**: 49°40'4.58"N,16°5'22.86"E, ceny od 1230 Kč na osobu a noc, (hned vedle Milovské restaurace)

Penzion U Šlechtů: Milovy 3, Svratka 592 02, tel. 566 664 339, web: www.elgordo.cz, email: elgordo@centrum.cz, ubytování cca 300 Kč na osobu a noc (naproti Milovské restauraci)

Poslední Míle: Milovy 20, Svratka 592 02, telefon: +420 604 243 414, 603 903 325, e-mail: info@penzionposlednimile.cz, ubytování od 200Kč na osobu a noc (cca 200m od Milovské Restaurace směr Svratka)

Chata VHS: pro horolezce a dobrodruhy, Blatiny, provozováno oddílem VHS Brno, správce: Radek Juříček tel.zam.548424039, mob.728012647 email: juricek@trans-technik.cz, sociální zařízení společné, nutný spacák, bez stravy, (vzdálenost cca: 2km)

Penzion Solitary: Milovy 34, Sněžné, 592 02, telefon: 608 983 774, mobil: 603 271 371, e-mail: penzionsolitary@seznam.cz, www: http://www.penzionsolitary.cz, ubytování od 380 Kč za osobu a noc (vzdálenost cca 300m od Milovské restaurace, směr Blatiny)

Další aktivity:

Výlety na kole i pěšky v oblasti Žďárských Vrchů, lezení Dráteník, Čtyři Palice, Devět skal, pro otužilce plavání v Milovském rybníku. Na běžky to ještě nebude.

Prosím o včasné zasílání přihlášek!!! Těšíme se na shledanou.

Za LK ČHS a organizaci konference: Jana Kubalová
Za SHM: Ivan Rotman

Mapa:

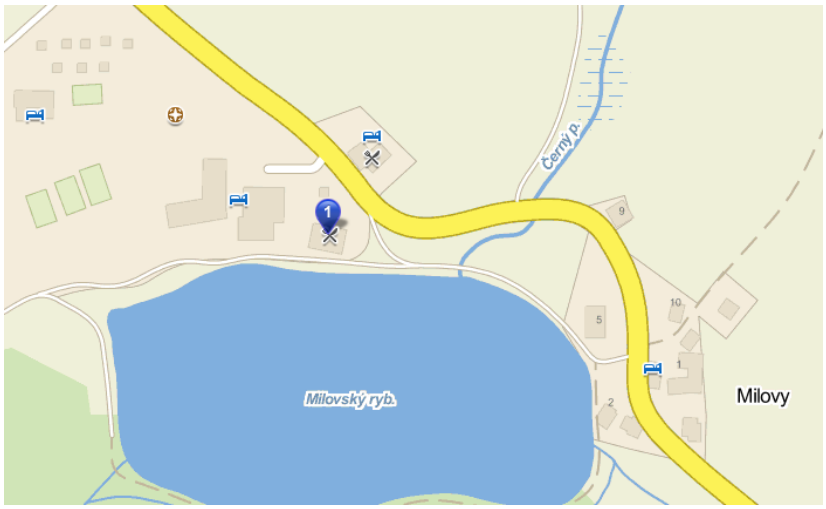

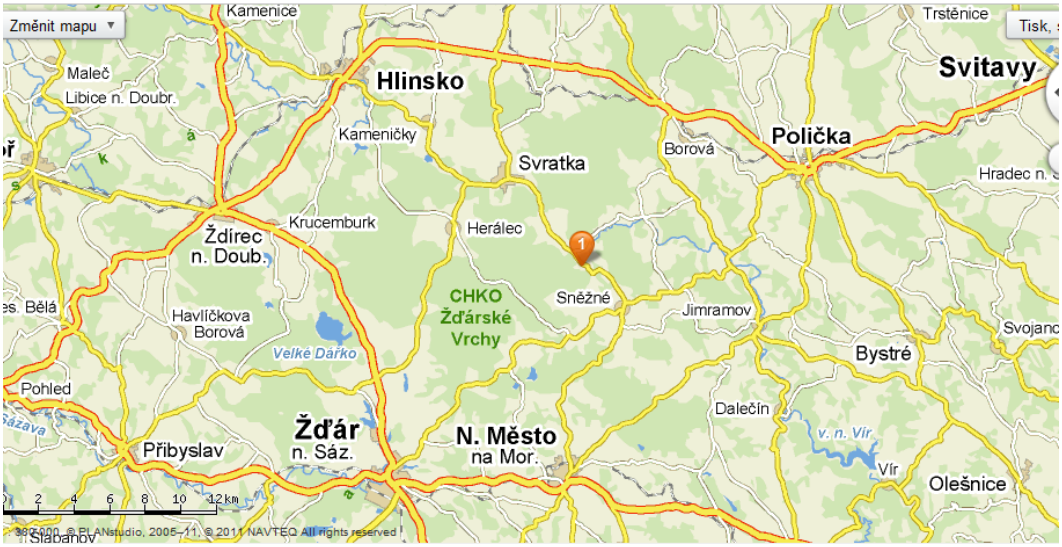

1 – Milovská restaurace, zdroj: ww.mapy.cz

Společnost horské medicíny / Czech Society for Mountain Medicine

30.07.2011

Informace 2011-2

Informace pro členy (2011/2):

Pozvánka na seminář a přihláška jsou na webových stránkách www.horska-medicina nebo/a www.rotman.cz a dostanete je i poštou.

Přihlášky na seminář, sdělení a abstrakta zasílejte, prosím, přímo MUDr. Janě Kubalové.

Placení členských příspěvků:
K 30.6.2011 zaplatilo méně než 50% členů!
Informace o evidenci Vašich plateb
v posledních letech:
v prvním řádku adresy vpravo od jména
znamenají jednotlivé číslice rok platby.
1 je rok 2011, 0 (nula) je rok 2010,
9 je za rok 2009 atd.
Za pomlčkou je individuální členské číslo
= variabilní symbol pro platbu.
Variabilní symbol pro platbu je tedy
POUZE číslo za pomlčkou.

Na shledanou na semináři se těší Ivan Rotman

22. Pelikánův seminář Společnosti pořádaný LK ČHS a SHM proběhl v Milovech 29. 10. 2011

V pátek se od 19.00 h večer sešla Lékařská komise za účasti Jany Kubalové, Lucie Bloudkové, Igora Hermanna, Jarky Říhové, Ivana Rotmana, Ladislava Siegera, Martina Honzíka. Za Bezpečnostní komisi ČHS se zúčastnil Tomáš Kublák. Po jednání Lékařské komise ČHS se přešlo na jednání Společnosti horské medicíny. Probrala činnost za uplynulý rok a výhled do nejbližší budoucnosti, instruktorské kurzy, podoby kurzů první pomoci a spousta dalších. Menším záporem bylo, že v sále i restauraci těsně po desáté hodině večer zhasli, a tak následná společenská zábava a poslední úpravy přednášek na sobotu mohla probíhat pouze v místech ubytování. Odolnější měli program doplněný o víno až do půl čtvrté ráno.

SOBOTNÍ PROGRAM 22. PELIKÁNOVA SEMINÁŘE

I. Lékařská komise ČHS - aktivity + varia

9:00 Zahájení + organizační informace, info o činnosti LK ČHS a SHM v roce 2011 - Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava)

9:30 Spolupráce s MU Brno - projekt "Na hřišti i na vodě být s dětmi vždy v pohodě" - Tomáš Vespalec (MU Brno - Fakulta sportovních studií)

9:45 Úrazy členů ČHS v roce 2010 - 2011 - Lucie Bloudková (Urologie Petrská, Praha) ve spolupráci s Tomášem Kublákem

9:55 Zpráva o mezinárodní konferenci horské medicíny - 2. fórum Bergmedizin 2010 - Ivan Rotman (SHM, praktický a sportovní lékař Ludvíkovice

10:15 Komise tradičního skialpinismu - Jan Pala (předseda Komise tradičního skialpinismu, HO Vsetín)

10:25 Rizika němé ischémie - Igor Herrmann (tělovýchovný lékař a kardiolog, Ústí nad Orlicí)

10:40 Přestávka + coffee break

II. Medicína v divočině + hypotermie + omrzliny

11:00 Medicína po Kilimanjarem - Malárie - jaká jsou rizika a nutnost profylaxe - Kristina Hőschlová (ZZS Praha Západ, III. LF UK Praha)

11:15 Medicína po Kilimanjarem - Rovníkový úžeh - Kristina Hőschlová (ZZS Praha Západ, III. LF UK Praha)

11:30 Uštknutí jedovatým hadem - Martin Honzík (LZS HK, LK a MK ČHS)

11:50 Úbytek mozkové tkáně při pobytu ve vysoké nadmořské výšce - Kristina Hőschlová (ZZS Praha Západ, III. LF UK Praha)

12:00 Horská nemoc v Andách - Kateřina Menclová (Chirurgická klinika 2. LF UK a ÚVN Praha)

12:10 Specifika KPR při akcidentální hypotermii - Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava)

12:20 Polária (kryokomory), jejich účinky a rizika - Ladislav Sieger (ČVUT - FEL Praha)

12:40 Neobvyklý způsob omrzlin v kryosauně - Jarka Říhová (ÚTL VFN Praha 2, tělovýchovná lékařka)

13:00 Oběd - byl později, dopoledne se trochu protáhlo

III. Workshopy

14:00 Záchrana při nehodě v lezeckém terénu, 150 min - Martin Honzík (LZS HK, LK a MK ČHS), lokalita Drátník - zadní skály

14:00 ERC Guidelines 2010 - Co je nového? + film "Resuscitace", praktický nácvik BLS, ALS, 150 min - Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava), "taneční parket" v Milovské restauraci

14:00 Praktické zkušenosti s tekutým dusíkem, 2x 45 min - Ladislav Sieger (ČVUT - FEL Praha), terasa v Milovské restauraci

IV. Záchrana

17:00 Bezpečnostné zásady při leteckej záchraně v horách, Juraj Rokfalusy (letiště Poprad - Tatry)

17:10 Lékárničkové folie (šprochy versus realita), Jan Smolek (SPŠS Brno, CSS)

17:30 Vplyv technologických a organizačných zmien na priebeh záchrannej akcie v horách, Juraj Rokfalusy (letiště Poprad - Tatry)

17:50 Trauma z visu v postroji - novinky, Jan Smolek (SPŠS Brno, CSS)

18:00 Arménie a Gruzie 2011 - skialp a snb, činnost HS v Arménii a Gruzii, Jan Pala (předseda Komise tradičního skialpinismu, HO Vsetín)

19:00 Večeře

V. Filmy a fotoreportáže

20:00 Sluneční škola v Himaláji (fotoreportáž), 30 min, Štepán Pastula - z původní půl hodiny byla 1:45 h (do 21:45 h) rozbor půlročního pobytu v odlehlé části Indie

20:30 Skialp v Íránu (film), 30 min, Jan Pala (předseda Komise tradičního skialpinismu, HO Vsetín) - film přišel na řadu v 22:30 h

21:00 Rizika pohybu v horském prostředí (film), 30 min, Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava) - na film nedošlo

21:30 Kongo (fotoreportáž), 30 min, Štepán Pastula - od 21:45 do 22:30 h, rozbor čtyřměsíčního pobytu v Demokratické republice Kongo

23:00 oficiální ukončení semináře

Během večera a po ukončení semináře odjela velká část účastníků směrem k domovu. Ti, co zůstali, se v neděli věnovali např. lezení na Drátníku, Ladislav Sieger zopakoval workshop s tekutým dusíkem a udělaly se společné fotky. Příští rok se k výročí 20 let od založení Společnosti horské medicíny uskuteční 23. Pelikánův seminář na stejném místě a s pravděpodobně ještě o hodně bohatším programem.

Podrobný článek s fotodokumentací je na: 22. Pelikánův seminář Společnosti horské medicíny proběhl v Milovech 29. 10. 2011

http://www.horosvaz.cz/index.php?cmd=page&type=1&article=1527&title=22-pelikanuv-seminar-spolecnosti-poradany-lk-chs-a-shs-probehl-v-milovech-29-10-2011

PALIČ 1. 11. 2011

22. Pelikánův seminář Společnosti horské medicíny proběhl v Milovech 29. 10. 2011

1. listopad 2011, 01:07, Jak na to Tisk a média

O víkendu 28. až 30. října 2011 se v prostorách Milovické restaurace v Milovech uskutečnil **XXII. Pelikánův seminář**pořádaný LK ČHS a Společností horské medicíny. Na semináři se sešlo velké množství aktivních a pasivních účastníků včetně zástupců slovenských horolezců a letecké záchranné služby. Nabitý program sestávající z mnoha přednášek a tří praktických workshopů byl v sobotu 29. října. V následujícím přehledu uvádím subjektivní náhled na průběh Pelikánova semináře –ten se mi stejně jako předchozí velmi líbil.

MUDr. I. Rotman rozebírá poškození prstů z přetížení

V pátek se od 19.00 h večer sešla Lékařská komise za účasti Jany Kubalové, Lucie Bloudkové, Igora Hermanna, Jarky Říhové, Ivana Rotmana, Ladislava Siegera, Martina Honzíka. Za Bezpečnostní komisi ČHS se zúčastnil Tomáš Kublák. Po jednání Lékařské komise ČHS se přešlo na jednání Společnosti horské medicíny. Probrala činnost za uplynulý rok a výhled do nejbližší budoucnosti, instruktorské kurzy, podoby kurzů první pomoci a spousta dalších. Menším záporem bylo, že v sále i restauraci těsně po desáté hodině večer zhasli, a tak následná společenská zábava a poslední úpravy přednášek na sobotu mohla probíhat pouze v místech ubytování. Odolnější měli program doplněný o víno až do půl čtvrté ráno.

Lezení dětí a dospívajících

SOBOTNÍ PROGRAM 22. PELIKÁNOVA SEMINÁŘE

I. Lékařská komise ČHS – aktivity + varia

9:00 *Zahájení + organizační informace, info o činnosti LK ČHS a SHM v roce 2011* – Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava) – přehledová a podrobná prezentace

Kristina Hőschlová přednáší o malárii

9:30 *Spolupráce s MU Brno – projekt „Na hřišti i na vodě být s dětmi vždy v pohodě“* – Tomáš Vespalec (MU Brno – Fakulta sportovních studií) – velmi chvályhodná aktivita / spolupráce mezi FSS MU Brno a SHM na přípravě a realizaci výukových filmů k různým sportovním výcvikům dětí, bezpečnosti, první pomoci, atd., podrobně je vše uvedeno na wbu: NA HŘIŠTI I NA VODĚ BÝT S DĚTMI VŽDY V POHODĚ

Sál byl plný účastníků z České republiky a Slovenska

9:45 *Úrazy členů ČHS v roce 2010 – 2011* – Lucie Bloudková (Urologie Petrská, Praha) ve spolupráci s Tomášem Kublákem – podrobná statistika nehod členů ČHS a nečlenů za uvedené období, menší část nehod byla nahlášena Bezpečnostní komisi ČHS, většina byla sledována z otevřených zdrojů. Velmi podrobně a dobře byl zpracován rozbor úrazu po kontrolovaném pádu na bouldermatku, kdy došlo k třištivé zlomenině patní kosti při došlapu na spoj bouldermatky. Postižený ve svém rozboru zaslaném BK ČHS vše nakreslil, proměřil a upozornil na nevhodné řešení bouldermatky. Stejně jako v předchozích letech bylo upozorněno na velmi malé množství hlášených nehod a jejich příčin a nutnost spoléhání se na otevřené zdroje.

Kristina Hőschlová přednáší o úžehu

9:55 *Zpráva o mezinárodní konferenci horské medicíny –2. fórum Bergmedizin 2010* – Ivan Rotman (SHM, praktický a sportovní lékař Ludvíkovice – přehledová zpráva o konferenci se zdůrazněním zajímavých příspěvků, např. „Poškození prstů z přetížení u mladistvých

sportovních lezců“, „Děti a výška v horolezectví“, „Horolezectví při vnitřních onemocněních“…

Úžeh a z něho plynoucí únavu si Jana Kubalová a Lucie Bloudková na pár sekund představily doslova

10:15 *Komise tradičního skialpinismu* – Jan Pala (předseda Komise tradičního skialpinismu, HO Vsetín) – stručné shrnutí současných aktivit, předpokládaný rozvoj aktivit od nadcházející zimní sezony, neúplný přehled mimoevropských skialpinistických aktivit od roku 1999 od nižších kopců až po osmitisícovky

Martin Honzík rozebírá málem fatální uštknutí dvouleté holčičky zmijí obecnou

10:25 *Rizika němé ischémie* – Igor Herrmann (tělovýchovný lékař a kardiolog, Ústí nad Orlicí)
– velmi dobrý rozbor problematiky náhlého úmrtí, definice a praktické ukázky *„jedomáků“* a mnoho dalšího

Martin Honzík ukazuje fotodokumentaci uštknutí zmijí od amatérského chytače hadů

10:40 Přestávka + coffee break– nutnost, před dalším „maratonem“ přednášek

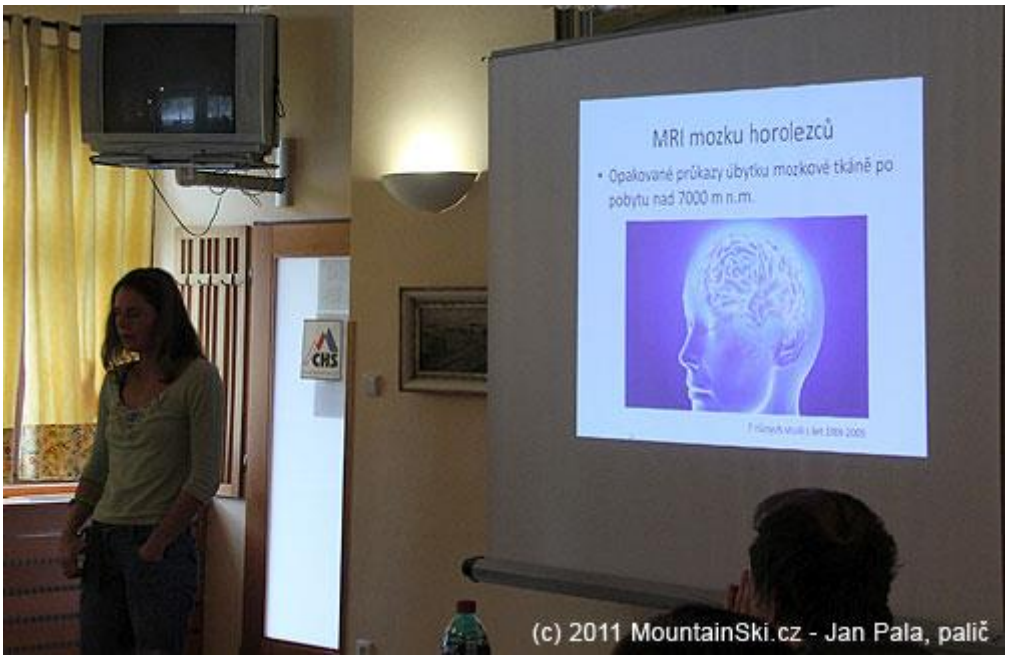

Kristina Hőschlová rozebírá vliv nadmořské výšky na úbytek mozku

II. Medicína v divočině + hypotermie + omrzliny

11:00 *Medicína po Kilimanjarem – Malárie – jaká jsou rizika a nutnost profylaxe* – Kristina Hőschlová (ZZS Praha Západ, III. LF UK Praha) – vývoj výskytu malárie v 20. století, jak se připravit na výlety do problematických zemí, prevence, rizika nákazy, možnosti léčby malárie, informační zdroje – velmi povedené

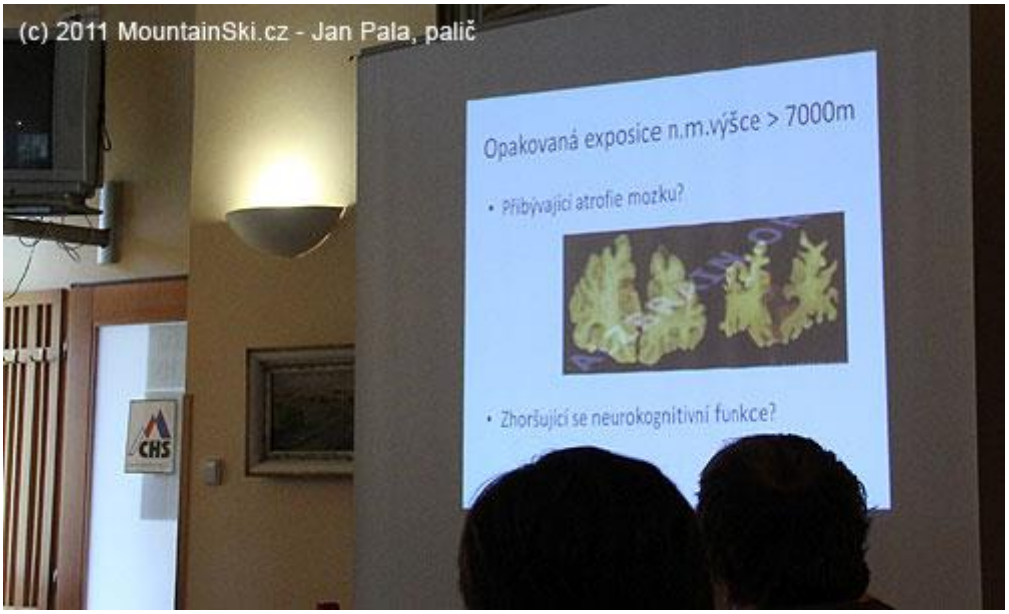

Co se stává s mozkem při opakovaném pobytu ve výšce nad 7000 metrů

11:15 *Medicína po Kilimanjarem – Rovníkový úžeh* –Kristina Hőschlová (ZZS Praha Západ, III. LF UK Praha) – podtitul by mohl být – *Bez pokrývky hlavy na slunce nelez* – opět výborný rozbor včetně praktické zkušenosti. Překvapilo mě, že anglosaská literatura vůbec nerozlišuje mezi úžehem a úpalem.

A je to tady – hrozí nebo nehrozí?

11:30 *Uštknutí jedovatým hadem* – Martin Honzík (LZS HK, LK a MK ČHS) – velmi povedený rozbor několika uštknutí zmijí, těžký vývoj uštknutí u dvouletého dítěte, zmije uměle vysazovány ochranáři. Jenom jsem si vzpomněl, jak jsem při výletu S CK Alpina pěšky po chorvatských horách a městech, 2.-11. 9. 2011v oblasti Dabarski Kukovi šlápl snad 3 cm od zmije – v lese

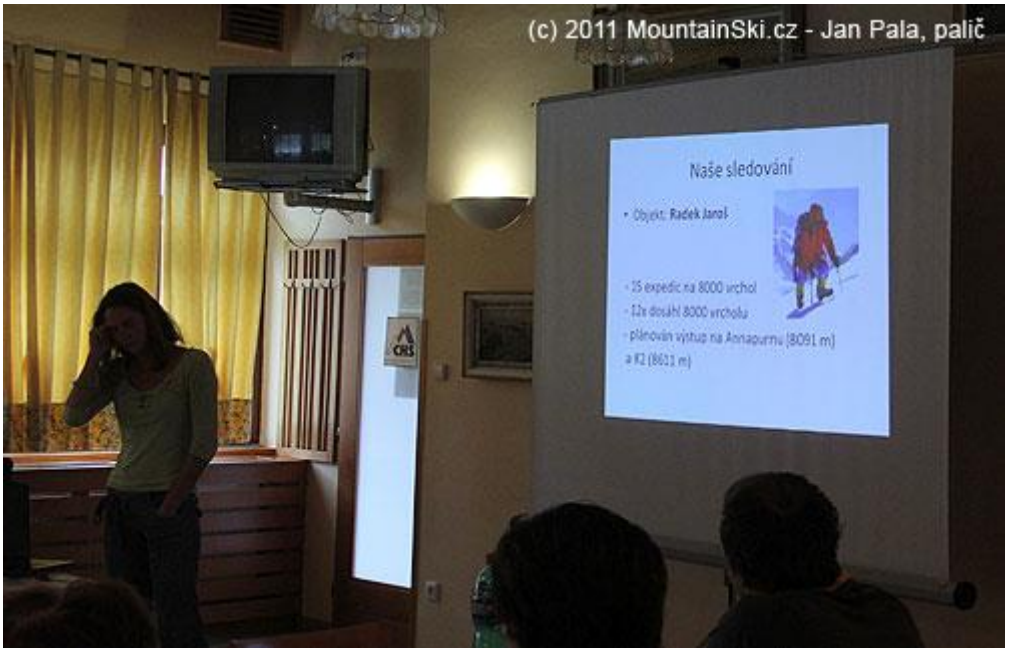

Radek Jaroš nad osm tisíc metrů

11:50 *Úbytek mozkové tkáně při pobytu ve vysoké nadmořské výšce* – Kristina Hőschlová (ZZS Praha Západ, III. LF UK Praha) – jako podtitulek by se mohl použít název jedné stránky – *Hrozí horolezci debilita?* při častém pobytu nad sedm tisíc metrů. Úbytek mozku byl prokázán, mozek se už zpátky velikostně neobnoví, nicméněfunkce zůstávají zachovány s tím, že něco se může zhoršit, např.krátkodobá paměť. Na výzkumech spolupracují s Radkem Jarošem, který užabsolvoval 15 expedic na osmitisícové vrcholy, přičemž dvanáctkrát stál na vrcholu.

Tragická horská nemoc v Andách

12:00 *Horská nemoc v Andách* – Kateřina Menclová (Chirurgická klinika 2. LF UK a ÚVN Praha) – krátký rozbor tragické situace vzniklé při letošním výletu na Aconcaguu

Průběh aklimatizaci při tragické horské nemoci v Andách

12:10 *Specifika KPR při akcidentální hypotermii* – Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava) – jednou ze specializací autorky je hypotermie, což dokázala perfektním rozborem, prevencí, léčením, atd.

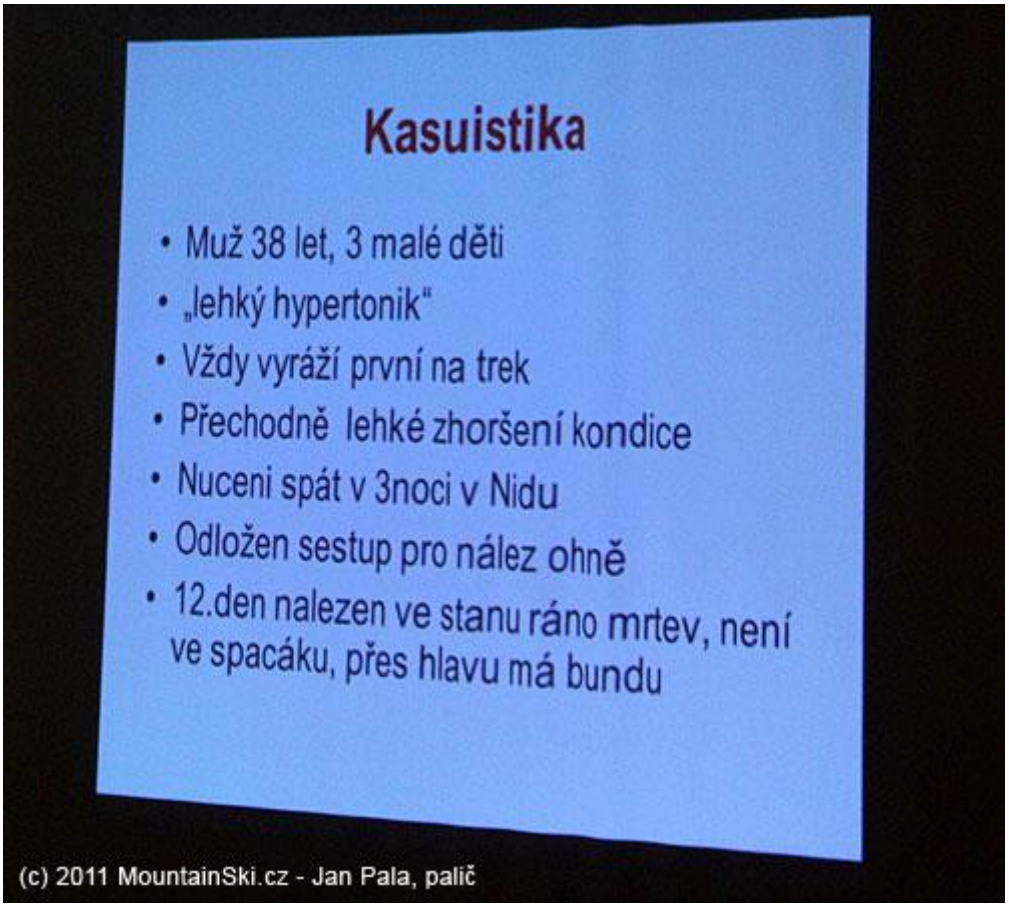

Horská nemoc v Andách – rozbor

12:15 *Polária (kryokomory), jejich účinky a rizika* – Ladislav Sieger (ČVUT – FEL Praha) – Ladislav Sieger je o dost více než MacGyver jak ho při představování uvedla Jana Kubalová, dokázal to jak podrobným rozborem kryokomory, tak následných kapalnědusíkovým workshopem

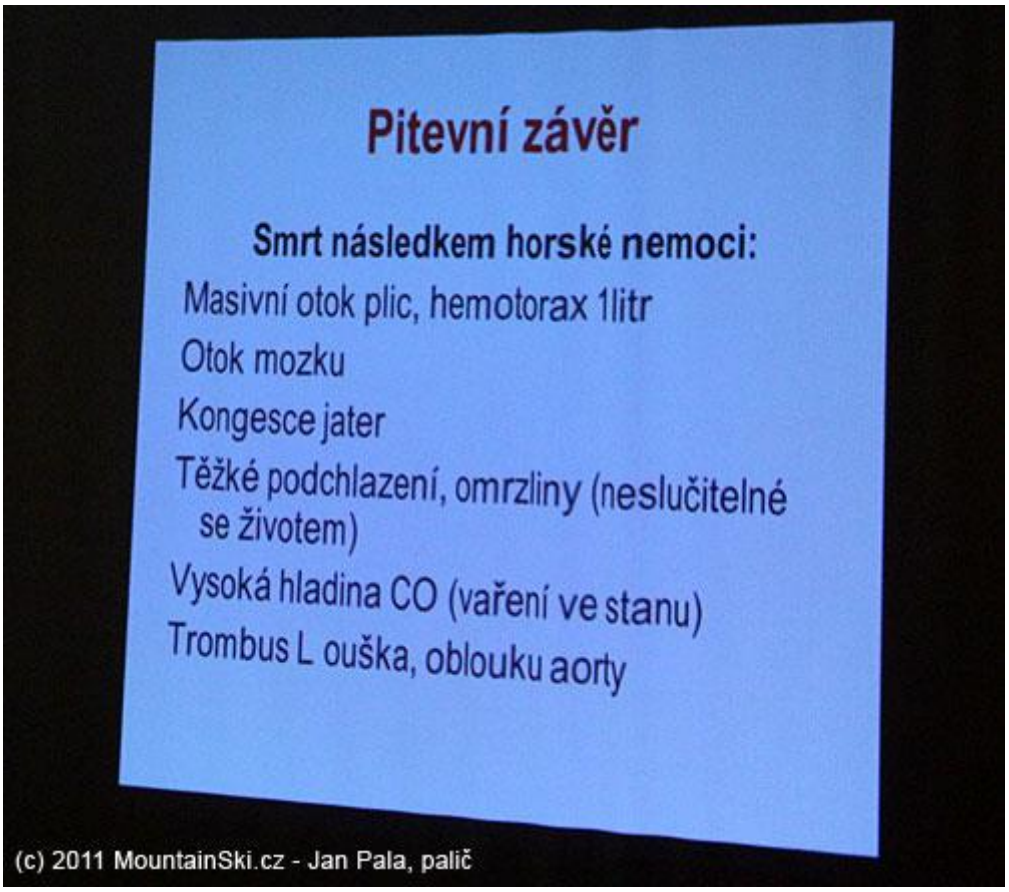

Horská nemoc v Andách – výsledky

12:30 *Neobvyklý způsob omrzlin v kryosauně* – Jarka Říhová (ÚTL VFN Praha 2, tělovýchovná lékařka) – MUDr. Říhová dosahuje díky svému dlouhodobému zájmu o léčení omrzlin vynikajících výsledků, mnohdy jenom na základě emailové a fotodokumentace. Ve své přednášce prezentovala nejenom zvláštní vznik omrzlin v kryosauně, ale také několi čerstvých případů devastujících omrzlin.

Kryokomora a tekurý dusík v podání Ladislava Siegera

12:50 Oběd – byl později, dopoledne se trochu protáhlo

Měření hladiny tekutého dusíku

III. Workshopy

14:00 *Záchrana při nehodě v lezeckém terénu*, 150 min –Martin Honzík (LZS HK, LK a MK ČHS), lokalita Drátník – zadní skály– bohužel jsem se nemohl zúčastnit

Je libo dát ruku do tekutého dusíku?

14:00 *ERC Guidelines 2010 – Co je nového? + film „Resuscitace“,praktický nácvik BLS, ALS*, 150 min – Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava), „taneční parket“ v Milovské restauraci– výborně zpracovaný film o resuscitaci a následný nácvik resuscitace na figurínách miminka ve věku jednoho roku, pětiletého dítěte a dospělých. Rozbor nesmyslnosti a špatného řešení roušek v autolékárničkách. U jednoletého dítěte jsem to s dýcháním poněkud přehnal a byl jsem upozorněn, že v praxi by snad dítě nafouknul jako balón. K resuscitaci je podrobně na webu resuscitace.cz

Co vše se nesmí v kryosauně

14:00 *Praktické zkušenosti s tekutým dusíkem*, 2× 45 min –Ladislav Sieger (ČVUT – FEL Praha), terasa v Milovské restauraci – perfektní analýza různých možností použití tekutého

dusíku v podání Ladislava MacGyver Siegera – jeho workshopy se nedají popsat, musí se zažít, vždy jsou vynikající.

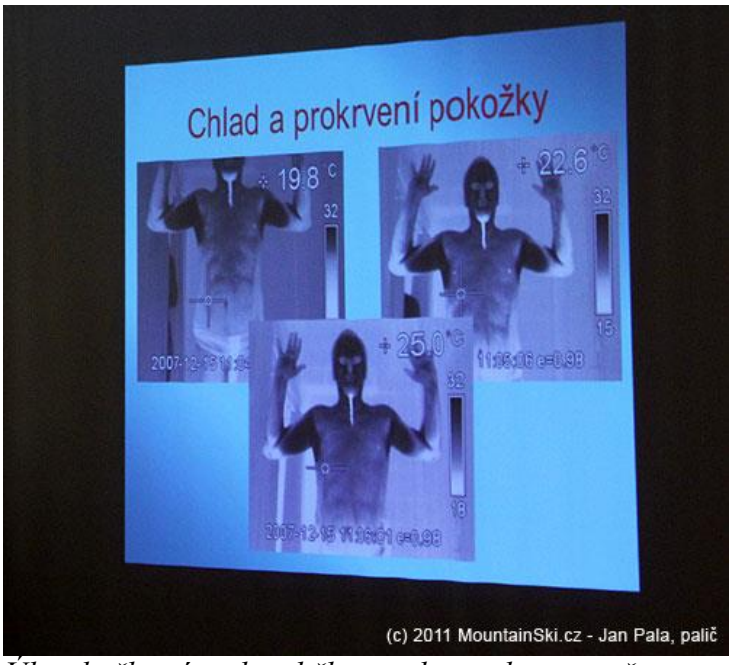

Úbytek tělesné teploty během pobytu v kryosauně

IV. Záchrana

17:00 *Bezpečnostné zásady při leteckej záchraně v horách*, Juraj Rokfalusy (letiště Poprad – Tatry) – podrobný rozbor letecké záchrany ve vysokohorském terénu a jeho bezpečnostních zásad. Mezi diváky byl pouze jediný, kdo ihned reagoval na otázku „Viete, aký je rozdiel medzi vrtulníkom a helikoptérou?“, když řekl, že *vrtulník je sameček a helikoptéra samička*

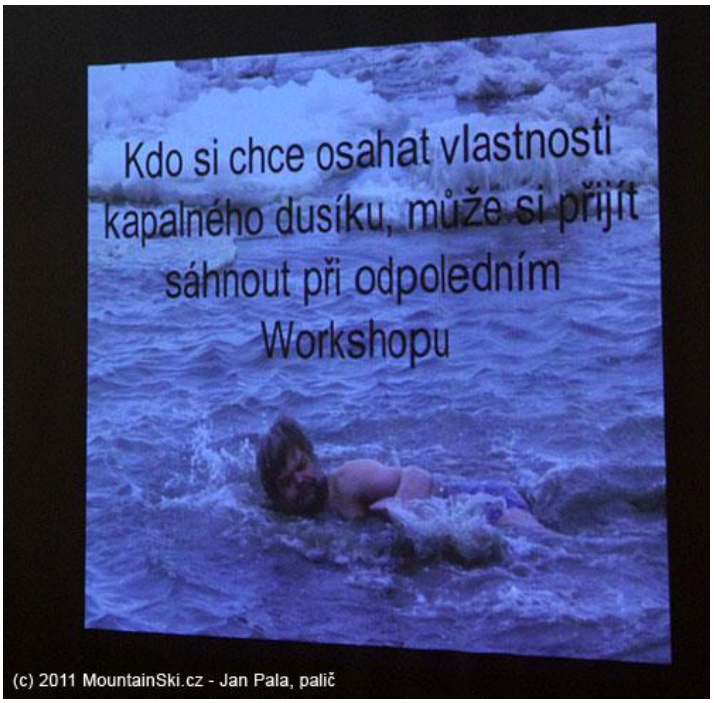

Ladislav Sieger se v Antakrtidě koupal v oceánu

17:10 *Lékárničkové folie (šprochy versus realita)*, Jan Smolek (SPŠS Brno, CSS) – autor prakticky ověřil a proměřil různé lékárničkové fólie z hlediska jejich praktické použitelnosti. Jako nejlépe izolující mu ovšem vyšel obal od *„kokosového špalku“* :-)

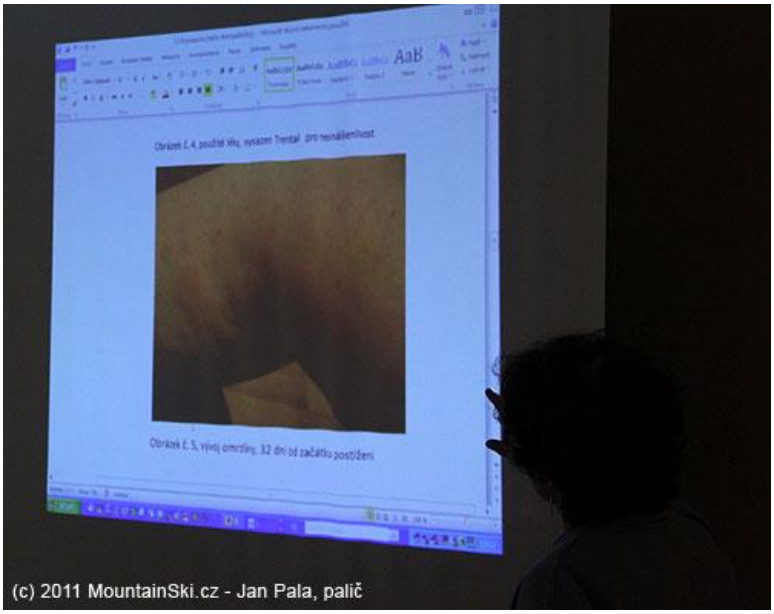

Rozbor příčin velmi neobvyklých omrzlin v kryosauně

17:30 *Vplyv technologických a organizačných zmien na priebeh záchrannej akcie v horách*, Juraj Rokfalusy (letiště Poprad –Tatry) – podrobný rozbor časového průběhu záchrany s využitím vrtulníku v roce 1965 a v posledních letech s ohledem na technologické novinky a celkové zrychlení doby reakce včetně vrtulníkových zásahů v nočních hodinách

Klasické horolezecké omrzliny

17:50 *Trauma z visu v postroji – novinky*, Jan Smolek (SPŠS Brno, CSS) – na základě případů popsaných v anglosaské literatuře autor dokázal neurčitost současných oficiálních pravidel, když většina popisovaných nehod byla pravděpodobně pouze s alternativou prsního úvazku a nejednalo se tak o kombinaci prsního a sedacího úvazku, který je dnes standardem – toto se týkalo pouze pěti nehod, většina z nich neurčitých. Je škoda, že autor nevzal v potaz také ČR a Slovensko, kdy v každé z těchto zemí se v nedávné době stala nehoda, která skončila tragicky a mělo na tom podíl trauma z visu v postroji. V cizojazyčné literatuře mimo anglosaskou by se určitě také našly ještě nějaké případy z poslední doby.

Toto už není moc horolezecká omrzlina

18:00 *Arménie a Gruzie 2011 – skialp a snb, činnost HS v Arménii a Gruzii*, Jan Pala (předseda Komise tradičního skialpinismu, HO Vsetín) – krátké shnutí letošních skialpinistických aktivit v uvedených zemích, možnosti záchrany ze strany horské služby

Ladislav Sieger a Jana Kubalová na začátku praktického workshopu

19:00 Večeře

Jana Kubalová při resuscitačním workshopu

V. Filmy a fotoreportáže

20:00 *Sluneční škola v Himaláji (fotoreportáž)*, 30 min,Štepán Pastula – z původní půl hodiny byla 1:45 h (do 21:45 h) rozbor půlročního pobytu v odlehlé části Indie

Přiložit elektrody a jdeme na to

Dýchá? Nedýchá? Nedýchá – takže resuscitace

20:30 *Skialp v Íránu (film)*, 30 min, Jan Pala (předseda Komise tradičního skialpinismu, HO Vsetín) – film přišel na řadu v 22:30 h

Část účastníků resuscitačního workshopu

21:00 *Rizika pohybu v horském prostředí (film)*, 30 min, Jana Kubalová (LK ČHS, SHM, ZZS kraje Vysočina, ARO Jihlava)– na film nedošlo

Zapnout a pokračování podle instrukcí

21:30 *Kongo (fotoreportáž)*, 30 min, Štepán Pastula – od 21:45 do 22:30 h, rozbor čtyřměsíčního pobytu v Demokratické republice Kongo

Nácvik resuscitace ročního mininka

23:00 oficiální ukončení semináře

Ladislav (MacGyver) Sieger při kapalně dusíkovém workshopu

Během večera a po ukončení semináře odjela velká část účastníkůsměrem k domovu. Ti, co zůstali, se v neděli věnovali např. lezení na Drátníku, Ladislav Sieger zopakoval workshop s tekutým dusíkem a udělaly se společné fotky. Příští rok se k výročí 20 let od založení Společnosti horské medicíny uskuteční 23. Pelikánův seminář na stejném místě a s pravděpodobně ještě o hodně bohatším programem.

Typické pomůcky MacGyvera

Shrnutí:

22. Pelikánův seminář byl velmi povedený, přednášky a workshopy výborné. Škoda, že se nedalo zúčastnit všech, resp. že nebylo možné s Martinem Honzíkem absolvovat záchranu při nehodě v lezeckém terénu.

Ulejeme trochu dusíku

Ověřování elastičnosti použitých rukavic v podání Jana Smolka

Teploměr není přesným, a tak místo –196 C ukazuje pouze –183 C

Úklid podlahy kapalným dusíkem

Ověření množství zbývajícího tekutého dusíku v kanystru

Kristina Hőschlová si také vyzkoušela koupel ruky v tekutém dusíku

Ověření proč plynové vařiče nehoří v zimě – tady urychleno položením bomby do tekutého dusíku

Urychlení námrazy na plynové bombě

Závěrečné osprchování ruky tekutým dusíkem

Dusík stříkal všude okolo

Tentokrát v tom dusík nebyl

Zrychlené promrznutí PET lahve

PET láhev po roztržení

Co se to děje teď?

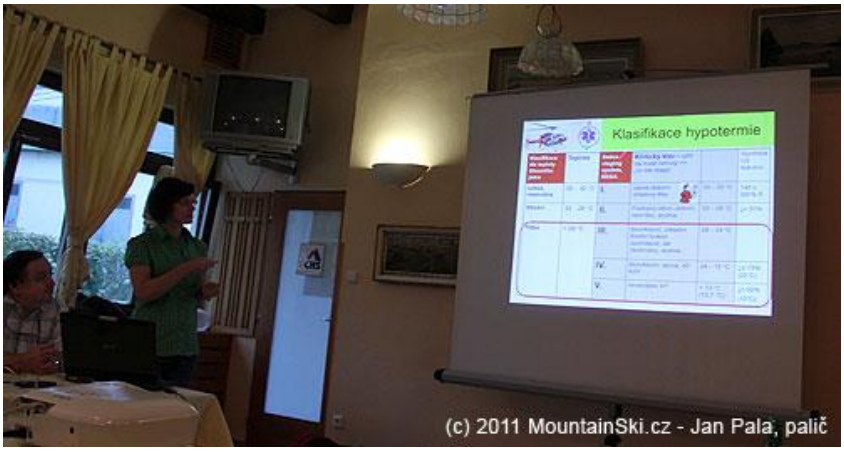

Klasifikace hypotermie

Takže, podchlazeného napřed ohřát na normální teplotu a teprve poté je možné říct, jak na tom je

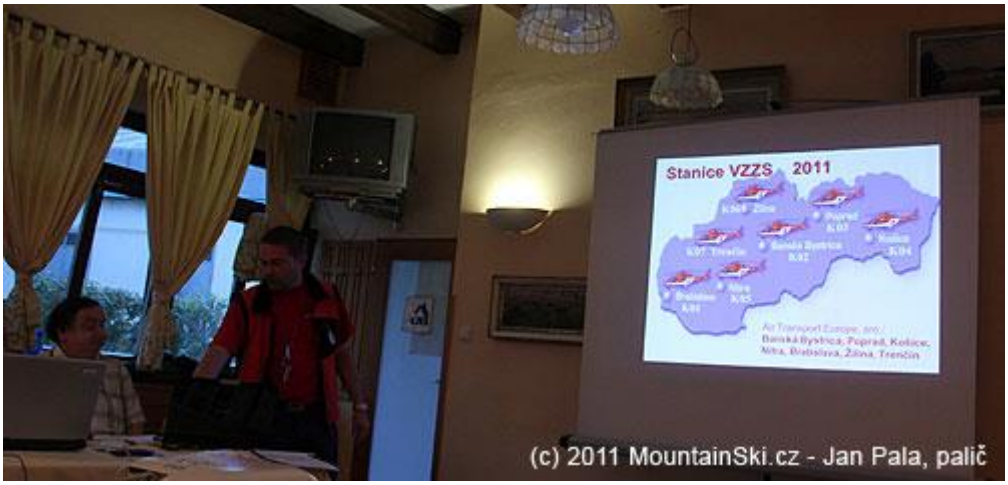

Stanice letecké záchranné služby na Slovensku

Jan Smolek předvádí, k čemu jsou různé izolační fólie

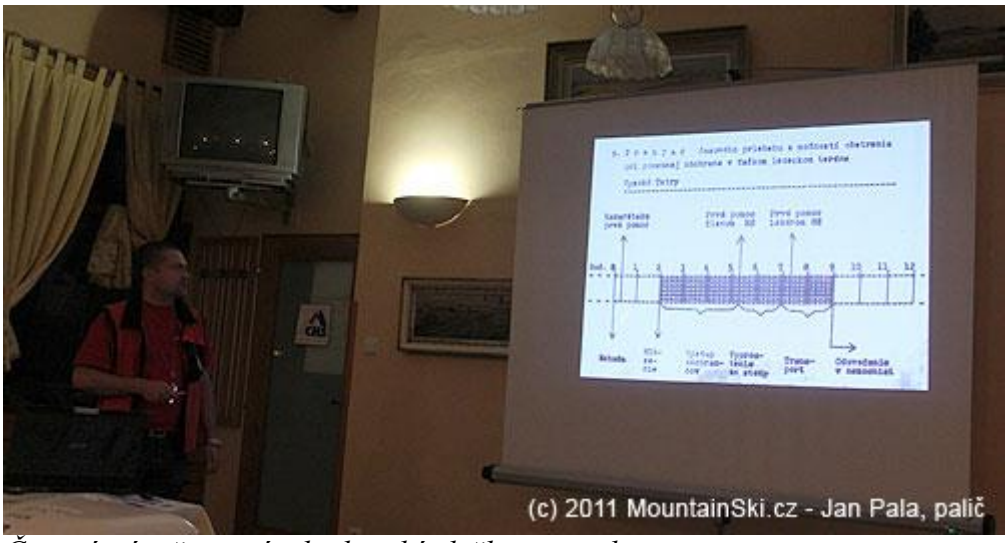

Časová náročnost zásahu horské služby v minulosti

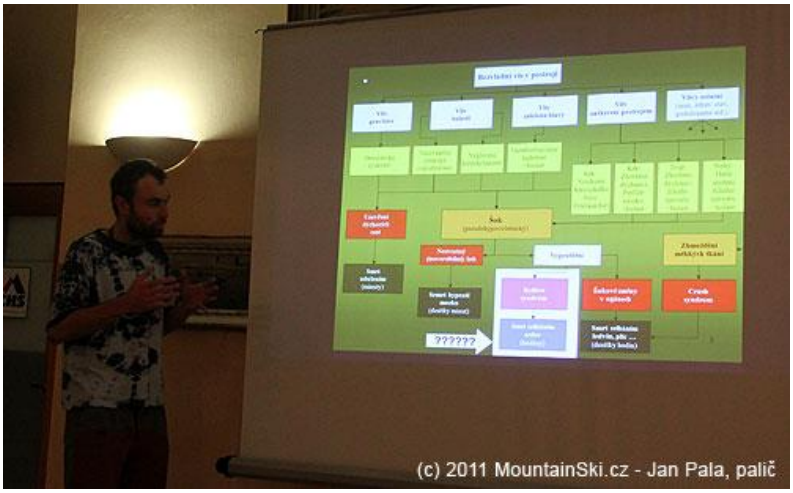

Trauma ve visu – rozhodovací graf Jana Smolka

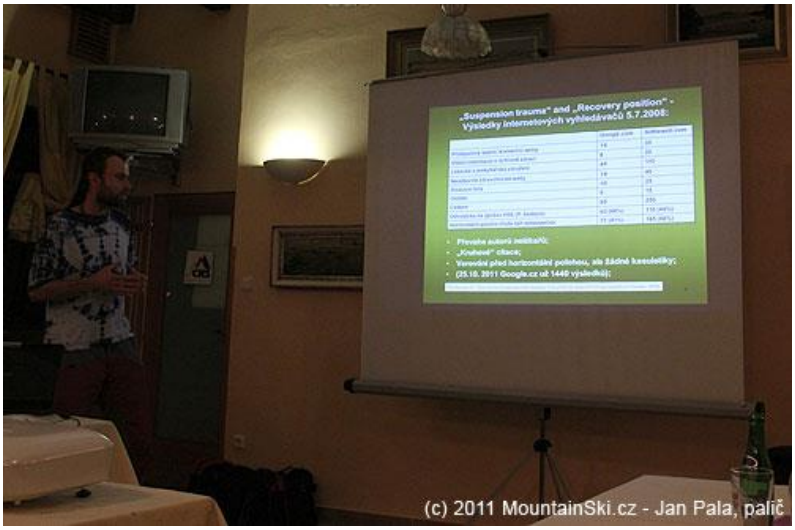

Dokumentované případy trauma z visu

Občerstvení před závěrečným večerním programem

autor: Jan Pala - palič 01.11.11

Obsah sborníku přednášek XXII. Pelikánova semináře 29. 10. 2011

Program: XXII. Pelikánův seminář 29. 10. 2011 3

Sborník abstrakt 5

Činnost LK ČHS za rok 2011. MUDr. Jana Kubalová 20

Na hřišti i ve vodě být s dětmi vždy v pohodě. Tomáš Vespalec 39

Úrazy v horolezectví 2010 – 2011. MUDr. Lucie Bloudková, Tomáš Kublák 48

2. Forum Bergmedizin 2010 Garmisch-Partenkirchen. MUDr. Ivan Rotman 93

Zpráva o mezinárodní konferenci horské medicíny. MUDr. Ivan Rotman 167

Komise tradičního skialpinismu ČHS 2011. RNDr. Jan Pala, Ph.D. 178

Riziko němé ischemie. MUDr. Igor Herrmann 187

Malárie. MUDr. Kristina Höschlová 201

Rovníkový úžeh. MUDr. Kristina Höschlová 223

Uštknutí zmijí obecnou. Martin Honzík 237

Úbytek mozkové tkáně při expozici vysoké n.m. výšce. MUDr. Kristina Höschlová 271

Resuscitace ve specifických situacích – akcidentální hypotermie. MUDr. Jana Kubalová 284

Horská nemoc v Andách. MUDr. Kateřina Menclová 306

Neobvyklý způsob a průběh omrzlin. MUDr. Jaroslava Říhová 320

Kryokomora a tekutý dusík. Ing. Ladislav Sieger, CSc. 326

Bezpečnostné zásady při lezeckej záchrane v horách.
Ing. Juraj Rokfalusy, Ing. Viliam Krivák 346

Lékárničkové fólie (šprochy vs. realita). Ing. Jan Smolek 380

Vplyv technologických a organizačných zmien na priebeh záchrannej akcie v horách.
Ing. Juraj Rokfalusy, MUDr. Marek Rigda, MUDr. Igor Miko 413

Za rok na shledanou….! Foto Tomáš Kublák 452

sborník ke stažení v PDF

Annual report of Medical commission of Czech Mountaineering Association and Society for Mountain Medicine

Education:

- We finished teaching material for education in first aid, it will be published on website of CMA www.horosvaz.cz
- Translation of 3 recommendation of Medcom UIAA is finished.
- Present courses in first aid and rescue on rocks for instructors of climbing, see pictures.
- New one day workshop organized by methodical and medical commission – topics: belaying, protection during climbing, new climbing material, "climbing accident" – how to give first aid…
- Lectors of courses are: Martin Honzík, DiS., Dr. Pavel Neumann, Dr. Jana Kubalová and members of methodical commission

DVD "Risks during physical activities in mountain"

- Made in cooperation with Faculty of sport science, Masaryk´s university in Brno and Mountain rescue service Jeseníky, our film is a part of big projects: Safety, Innovation and First Aid during physical training on schools
- Film is divided into two parts – hiking in mountain and avalanche accident
- Intended for teachers of basic and secondary schools and students of secondary schools
- Possibility to download on: www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode

Service for climbers

- We prepare 3rd edition of scarfs with pictogram of using scarf for first aid /M. Honzík/

- Developed a prototype of first aid kit case in cooperation with firm Singing Rock

21st Pelikan´s conference /October 2010/

- Annual meeting "Contemporary Problems of Mountain Medicine"
- 21 presentations – intended mostly for doctors and paramedics and experienced climbers
- Topics: history of Czech Society for mountain medicine, report on activity in 2010, high altitude illness, hypothermia, injuries, avalanche accidents, lightning injuries, suspension trauma, frostbite and other.
- Lectures are in Czech and Slovak language, available at rotman.cz/Pelikan2010-Sbornik.zip)
- Next meeting is organized by Dr. Jana Kubalová, as last 4 years, and will be in October, 29.

Participation in international conferences and congresses (autumn 2010 to 2011)

- Dr. Rotman attended the mountain medicine conference in Garmisch-Partenkirchen "2. Forum Bergmedizin in November 2010
- Dr. Jana Kubalová attended world congress High Altitude Medicine and Physiology and Medcom UIAA and ICAR meeting, Arequipa, Peru, August 2010
- 62nd International konference ICAR – CISA, High Tatras, Starý Smokovec, October 2010 /Dr. Kubalová/
- 5th international symposium about High altitude medicine and physiology, Trainings Centre of the German Federal Police, (1409 m), Kührointalm in the Königssee National Park, Watzmann region, September 2011 /Dr. Kubalová/

Publications and lectures

- Dr. Rotman has written the chapter on high altitude medicine in the new Czech textbook on sport medicine „Physiology and Clinical Aspects of Kinetic Activities" (published in 2011)
- 13rd postgraduate course Sepsis and MODS, Ostrava, presentation: Accidental hypothermia – up to date (Dr. Kubalová, January 2011).
- 18th Dostal´s days of emergency medicine, Ostrava, presentation: Resuscitation in specific situation – accidental hypothermia (Dr. Kubalová, October 2011).

MUDr. Jana Kubalová, President of Medical Commission of the Czech Mountaineering Association, www.horosvaz.cz

MUDr. Ivan Rotman, President of the Czech Society for Mountain Medicine, www.horska-medicina.cz

October, 2011